

RIISISAMLINGEN

VärldensBarn
Radiohjälpen 90 1950-6

Världens Barn

Lärohandledning, åk 4-6

**För alla barns rätt till hälsa,
skola och trygghet.**

Nu gör vi skillnad!

Alla barn i världen har samma rättigheter. Det betyder att barn har rätt att växa upp i trygghet, få gå i skolan och möjlighet till en god hälsa. Något som just nu är viktigare än någonsin!

I år är det 10 år kvar tills FN:s mål för global hållbarhet ska vara uppnådda. De insatser som genomförs med stöd från Världens Barn bidrar till målen genom att förbättra situationen för hundratusentals barn runt om i världen.

Insamlingen är öppen för alla och ni får gärna vara med! Ni deltar genom att arbeta med omvärldsfrågor i skolan och sedan genomföra en insamlingsaktivitet tillsammans. Det ger eleverna möjlighet att bidra till andra barns rätt till hälsa, skola och trygghet.

All information finns på varldensbarn.se/skola.

Världens Barn är ett samarbete mellan Radiohjälpen, Sveriges Television, Sveriges Radio P4, Utbildningsradion, 13 organisationer och många frivilliga.

Anmäl dig på varldensbarn.se/skola

NÄR: Veckorna 39 och 40 är Världens Barns kampanjkulmen. Då är det som roligast att samla in. Men det går bra att samla in när som under året!

VAR: I er hemkommun.

HUR: Det sätt som passar er bäst! Genomför insamlingen Spring, starta en egen digital insamling, arrangera utomhusloppis, fixa en tipspromenad eller något annat kul.

KOM IGÅNG: I alla Sveriges kommuner finns samordnare som hjälper er med det ni behöver. På bossan.varldensbarn.se startar ni en egen digital insamlingsbörssa för att samla in via Swish och kortbetalningar.

LÄS MER OCH ANMÄL ER på varldensbarn.se/skola så blir ni kontaktade av en samordnare för er kommun.

För mer information: varldensbarn.se/skola

För kontakt: info@varldensbarn.se

RIKSINSAMLINGEN

VärldensBarn
Radiohjälpen 90 1950-6

Världens Barn 2020 - för barns rätt till hälsa, skola och trygghet

Innehållsförteckning

Ett utbildningsmaterial för barn mellan 9 och 12 år.....	4
Om utbildningsmaterialet.....	4
Allmänna tips till dig som leder arbetet.....	4
Om UR och programmen i det här materialet.....	5
De globala målen Agenda 2030.....	7
Uppgift 1 Globala mål för en hållbar utveckling.....	7
Uppgift 2 Utrota extrem fattigdom.....	8
Uppgift 3 Minska ojämlikhet.....	8
Barnkonventionen.....	9
Uppgift 1 barnkonventionen.....	9
Uppgift 2 Charader.....	9
Uppgift 3 Kärlek.....	9
Uppgift 4 Drömmar.....	10
Uppgift 5 Vänskap.....	10
Uppgift 6 Tankar om livet.....	10
Kopieringsunderlag barnkonventionen.....	11
Barns rätt till hälsa.....	12
Uppgift 1 barnkonventionen artikel 24.....	12
Uppgift 2 Coronapandemin.....	12
Uppgift 3 Mohammad i Afghanistan.....	12
Barns rätt till skola.....	13
Uppgift 1 Längtan efter skolan.....	13
Uppgift 2 Viggo.....	14
Uppgift 3 Marmad.....	14
Uppgift 4 Flickors rätt till skola.....	15
Uppgift 5 Livet på stranden.....	15
Uppgift 6 Kan utbildning rädda liv?.....	16
Barns rätt till trygghet.....	16
Uppgift 1 Barnens flykt.....	16
Uppgift 2 Unga flyktingar.....	16
Uppgift 3 Poonams nya liv.....	17
Uppgift 4 Samson i Kenya.....	17
Uppgift 5 När det värsta händer.....	17
Vad kan du göra?.....	18
Uppgift 1.....	18
Uppgift 2.....	18
Uppgift 3.....	19
Kopplingar till Lgr11.....	20

Ett utbildningsmaterial för barn mellan 9 och 12 år

Syftet med det här materialet är att få barn att lära sig mer om mänskliga rättigheter och om barns och ungas olika levnadsvillkor. Målet är att väcka en önskan om att göra skillnad, förslagsvis genom att samla in pengar till Världens Barn. I januari 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige och i år är det 10 år kvar tills de globala målen i Agenda 2030 ska vara uppfyllda. Det är värt att uppmärksamma!

Materialet fungerar utmärkt att använda både i skolan och i olika barngrupper i föreningar och organisationer. Om du använder övningarna inför en insamlingsaktivitet kan du läsa mer på varldensbarn.se om olika tips på hur man kan samla in pengar och vart pengarna går. Det finns även ett utbildningsmaterial för ungdomar mellan 13 och 19 år och ett för grundskolan åk7-9 och gymnasieskolan. Några av de uppgifterna kanske även passar er?

Om utbildningsmaterialet

Det finns sex teman i det här materialet. Temana är fristående och tar olika lång tid att genomföra. Varje tema innehåller olika uppgifter. Det går bra att enbart välja ett eller några av temana och uppgifterna. Se alltså det här häftet som ett smörgåsbord där ni plockar det som passar just er - i mån av tid, nivå och intresse.

Materialet passar utmärkt när ni arbetar med Agenda 2030, mänskliga rättigheter och FN:s barnkonvention. Kopplingar till läroplanen finns på sista sidan i materialet.

Teman i häftet:

- De globala målen Agenda 2030
- barnkonventionen
- Barns rätt till hälsa
- Barns rätt till skola
- Barns rätt till trygghet
- Vad kan du göra?

Allmänna tips till dig som leder arbetet

I denna handledning finns diskussionsuppgifter och uppgifter att undersöka och ta reda på mer. Arbetsätt och redovisningsformer kan varieras på många olika sätt, muntliga och skriftliga, diskussioner, ppt-presentationer, planscher, forumteater, 4-hörnsövningar, etc.

I värderingsövningar tränas eleverna i att formulera sina åsikter, att våga stå för de åsikter man har och att lyssna på andra. Se till att avsätta mycket tid vid både diskussions- och värderingsövningar, så att ni inte behöver bryta en diskussion mitt i. När eleverna diskuterar med varandra kan det vara bra att till exempel dela ut roller och åsikter, så att de inte behöver avslöja vad de själva tycker eller skaffa sig en åsikt om de inte har någon. Målet är förstås att få alla att vara aktiva. Det kan vara bra att du som leder arbetet går runt och lyssnar på eleverna under tiden - ofta kan de komma in på stora frågor som de kan behöva hjälp med.

Några olika sätt att diskutera tillsammans kan vara:

- EPA-modellen, det vill säga först tänka Enskilt, sedan prata ihop sig i Par och till sist prata Alla i gruppen.
- Fyra Hörn där olika hörn i rummet motsvarar olika åsikter där eleverna kan ställa sig. Ett alternativ till den är att eleverna ställer sig längs en tänkt linje som kan gå från till exempel "helt emot" till "absolut för" ett visst påstående.

Exit tickets är ett sätt att avsluta lektionen eller momentet där eleverna enskilt skriver ner några tankar om vad de lärt sig, kommit att tänka på och känt under lektionen. Vad var bra? Var det något som inte var bra och som eleven inte förstod? Vad tror eller vill eleven att ni arbetar med under nästa lektion om det här temat?

Detta kan göras anonymt och du som lärare kan knyta an till dessa exit tickets vid nästa lektionstillfälle för att vidareutveckla och fördjupa temat utifrån elevernas tankar. Detta går även att göra muntligt i helgrupp förstås.

TÄNK PÅ:

I gruppen finns sannolikt barn som är utsatta på olika sätt eller som har traumatiska erfarenheter. Det kan till exempel handla om fattigdom, missbruk, flykt eller väntan på asyl. Tvinga därför ingen att prata och var uppmärksam på om någon verkar tycka att övningen är jobbig. Gå runt och lyssna när deltagarna samtalar i grupperna. Försök se till så att alla som vill får komma till tals - och poängtera gärna hur viktigt det är att lyssna på varandra.

Titta gärna på programmen innan eleverna tar del av dem; många av dem innehåller starka bilder och berättelser. Du känner din grupp bäst och vet hur du ska gå tillväga och hur du ska använda materialet på bästa sätt.

Om UR och programmen i det här materialet

Det är UR som har gjort det här materialet. UR är en del av public service och har som uppdrag att göra utbildningsprogram från förskola till högskola. UR har också gjort tv- och radioprogrammen som flera av övningarna utgår ifrån. Programmen kan du se helt gratis på urplay.se

Utroda extrem fattigdom, ett avsnitt i serien Totalt globalt.

Fiktiv frågesport om fattigdom där forskare och experter svarar. Hur utrotar vi den extrema fattigdomen och hur är levnadsförhållandena för jordens fattigaste? Vad säger FN:s stadgar om mänskliga rättigheter om det? Frågorna har sin utgångspunkt i FN:s Agenda 2030, som är hållbarhetsmål som världens alla länder har enats om. *Längd: 14.35*

Minska ojämlikhet, ett avsnitt i serien Totalt globalt.

Fiktiv frågesport om hur världen ska bli mer jämlik. Frågorna har sin utgångspunkt i FN:s Agenda 2030, som är hållbarhetsmål som världens alla länder har enats om. Frågor som besvaras är huruvida ojämlikheten i världen ökar eller minskar och hur resurserna är fördelade. Vad blir konsekvenserna av en ojämlik världsordning och hur hänger det ihop med våld, krig och terror? *Längd: 14.22*

Unga Jordlingar, en serie i fyra avsnitt om kärlek, drömmar, vänskap och tankar om livet.

I serien får vi höra röster från barn runt om i världen. Barnen berättar om sådant som är viktigt för dem, som berör dem, något de har upplevt eller tankar de vill dela kring kärlek, drömmar och vänskap. *Längd: 4 x 4.30*

Längtan efter skolan, ett avsnitt i serien Min skola mitt i kriget

Hur påverkar krig och konflikter barns skolgång? Den här serien visar hur olika barns levnadsvillkor kan se ut, till exempel när det gäller tillgång till utbildning och när sociala skyddsnät saknas för barn i olika livssituationer - i skolan och i samhället. Vidare får eleverna tillfälle att reflektera över att alla barn inte kan ta rättigheter i enlighet med barnkonventionen för givna. *Längd: 4:59*

Viggo, ett avsnitt i serien Med all rätt

Om rätten till utbildning. Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till utbildning, social trygghet och skälig levnadsstandard. Här möter du Viggo. Han har lärt känna en kille som brukar hålla till på fotbollsplanen. Det visar sig att pojken inte går i skolan och att han bor i en husvagn. Viggo kan inte sluta tänka på pojken på fotbollsplanen. *Längd: 9:20*

Flickors rätt till skola, ett avsnitt i serien Min skola mitt i kriget

Hur påverkar krig och konflikter barns skolgång? Den här serien visar hur olika barns levnadsvillkor kan se ut, till exempel när det gäller tillgång till utbildning och när sociala skyddsnät saknas för barn i olika livssituationer - i skolan och i samhället. Vidare får eleverna tillfälle att reflektera över att alla barn inte kan ta rättigheter i enlighet med barnkonventionen för givna. *Längd: 4:59*

Livet på stranden, ett avsnitt i serien Barnen längs Sidenvägen

Javed är 11 år. Han har lämnat både skolan och sin familj. I skolan blev han slagen och familjen kräver att han ska hjälpa till med försörjningen. Nu bor han på stranden med sin bästa kompis. Där försöker de klara sitt uppehälle genom att sälja saker eller ge massage. Javed visar sig vara en duktig surfare och vinner nästan en stor tävling. Men surfklubbens ledare har ett krav. Javed måste återvända till skolan. *Längd: 18:49*

Kan utbildning rädda liv, ett avsnitt i serien Bomber, flykt och skolböcker

Hur påverkar krig och konflikter barns skolgång? I den här serien får dina elever höra barn på flykt berätta om hur deras skola blivit bombad och hur det känns att förlora månader och ibland år av skolgång. Eleverna får reflektera över konsekvenser av väpnade konflikter där de mänskliga rättigheterna kränks. Vi får också veta hur hjälporganisationer arbetar för att barn i krig ska kunna gå i skolan, och vad man själv kan göra för att hjälpa till. *Längd: 10:37*

Barnens flykt, en radioserie i 9 avsnitt

Barn som flytt till Sverige berättar vad de varit med om. Programmen vänder sig till barn i åldern 9-12 och kan användas i klassrummet. Berättelserna är tänkta att vara till hjälp för att prata om svåra frågor kring migration, asylrätt och hur det kan vara att nyligen ha kommit till Sverige. *Längd: ca 15 minuter/avsnitt*

Unga flyktingar, en serie i 5 avsnitt

Animerad brittisk serie för mellanstadiet som berör filosofiska frågor och värdegrund. I varje program får du höra barn berätta om sin flykt från hemlandet till Storbritannien. Du får höra barnets berättelse som är baserad på verkliga händelser och på barnets nuvarande situation. Genom de olika berättelserna får du en inblick i de utmaningar som unga flyktingar står inför. *Längd: ca 4 minuter/avsnitt*

Poonams nya liv, ett avsnitt i serien Barnen längs Sidenvägen

14-åriga Poonam berättar för sina kamrater att hon ska gifta sig, men att hon aldrig har träffat sin blivande man eller hans familj. Allt hon vet är att hon om några dagar kommer att flytta till en ny familj, där andra regler gäller. Poonam är förtvivlad, och gråter under bröllopet när hon ska lämna sin mamma. Men nio månader senare har livet tagit en annan riktning och förtvivlan vänts till glädje. *Längd: 19:22*

Samson i Kenya, ett avsnitt i serien Uppdrag skolväg

Samson bor i Nairobi och går upp klockan fem varje morgon för att hinna till skolan. På vägen till skolan berättar Samson om sin rädsla för terrorister. Han skulle vilja att det fanns fler poliser som kunde skydda befolkningen mot terrorism. *Längd: 5:02*

När monsunen kommer, Världens Barns film från Kambodja på varldensbarn.se/skola

Filmen är inspelad i Kambodja och handlar om klimatförändringar och hur de hänger ihop med social och ekonomisk hållbarhet. Och när det värsta händer. *Längd: 9:03*

De globala målen Agenda 2030

De globala målen är en överenskommelse som världens länder antagit för hållbar utveckling i världen och som ska uppnås till år 2030. Agenda 2030 innehåller 17 olika mål för att uppnå social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Det här temat handlar om världens länders ambition att avskaffa extrem fattigdom, att minska ojämlikheter och orättvisor i världen, att främja fred och rättvisa och att lösa klimatkrisen.

Uppgift 1 Globala mål för en hållbar utveckling

Dela eller lotta ut varsitt av de 17 målen till eleverna. Du kan ladda ner affischen, kopiera och klippa isär målen och använda som lotter på globala målen hemsida.

Be dem ta reda på mer om sitt mål på till exempel globalamalen.se och besvara frågorna.

1. Vilket mål har du?
2. Vad visar bilden över ditt mål? Hur kan man se vad målet handlar om på bilden?
3. Skulle du säga att ditt mål främst handlar om social, ekonomisk eller miljömässig hållbarhet? Eller är det flera olika i kombination? Förklara.

Efteråt kan eleverna redovisa vad de har kommit fram till för varandra i helklass med utgångspunkt i sin bild.

Avsluta med en diskussion i klassen kring:

- Är målen möjliga att uppnå till år 2030?
- Finns det något mål som måste lösas före ett annat, tror de?
- Vilket tycker de själva är det viktigaste målet?

Uppgift 2 Utrota extrem fattigdom

Titta tillsammans på programmet *Utrota extrem fattigdom*. Programmet utgår ifrån mål 1 Ingen fattigdom i Agenda 2030.

Prata om vad eleverna tyckte om programmet. Lärde de sig något de inte kunde innan? Var det något som förvånade eller upprörde dem?

I frågesporten i programmet ställs fyra frågor:

- Kan man leva på bara 15 kronor om dagen?
- Ökar eller minskar extrem fattigdom?
- Varför är det ett mål att extrem fattigdom ska utrotas?
- Hur ska den extrema fattigdomen utrotas?

Låt eleverna i mindre grupper skriva ner allt de kommer ihåg om hur frågorna besvarades i programmet. Om ni har tid kan eleverna gärna titta igen och anteckna medan de tittar.

Arbeta vidare.

Låt eleverna, gärna i grupper, diskutera och reflektera över dessa frågor:

1. Vad beror det på att den extrema fattigdomen minskar i vissa områden i världen och ökar i andra områden?
2. Om man utrotar den extrema fattigdomen, kan det påverka några av de andra globala målen för hållbar utveckling? Vilka mål kan påverkas och hur?
3. Vad kan det finnas för utmaningar och svårigheter med att sätta gemensamma globala mål? Har alla länder samma förutsättningar att arbeta för att uppnå målen?

Uppgift 3 Minska ojämlikhet

Titta tillsammans på programmet *Minska ojämlikhet*. Programmet utgår ifrån mål 10 Minskad ojämlikhet i Agenda 2030.

Prata om vad eleverna tyckte om programmet. Lärde de sig något de inte kunde innan? Var det något som förvånade eller upprörde dem?

I frågesporten i programmet ställs fyra frågor:

- Ökar eller minskar ojämlikheterna i världen?
- Vad är problemet med klyftor mellan fattiga och rika?
- Är det rättvist att de rika länderna förbrukar mest av jordens resurser?
- Ett av FN:s mål är att världen ska bli mer jämlik, men hur ska det gå till?

Låt eleverna i mindre grupper skriva ner allt de kommer ihåg om hur frågorna besvarades i programmet. Om ni har tid kan eleverna gärna titta igen och anteckna medan de tittar.

Arbeta vidare

- Att orättvisor kan ge upphov till konflikter förklaras i programmet. Be eleverna leta efter exempel på konflikter som beror på ekonomiska skillnader mellan människor. Eleverna kan behöva lite hjälp med att hitta källor och sökord här. Tillsammans kan ni komma på lämpliga

sökord - till exempel konflikter, krig, fattigdom, ojämnt, rika och fattiga osv. Några förslag på källor kan vara Röda Korset, Unicef, Sveriges Radio, OmVärlden och Globalis. Låt eleverna fördjupa sig i någon konflikt och ta reda på mer om orsakerna till den.

- Låt eleverna välja ett klädesplagg de har på sig idag och se efter vilket land det är tillverkat i. Skriv en lista på länderna som är representerade i hela gruppen. I vilka världsdelar ligger de flesta länderna? Ligger länderna nära eller långt ifrån Sverige? Vad tänker eleverna om det? Försök ta reda på vad en genomsnittlig månadslön är i landet som elevens klädesplagg kommer ifrån. Vad är genomsnittslönen i Sverige? Försök ta reda på mer om de arbetsförhållanden som arbetarna som gör kläder för just det märke elevens plagg har.

Barnkonventionen

2019 fyllde FN:s barnkonvention 30 år. Men ännu är det många barn i världen vars rättigheter kränks - på grund av krig och fattigdom men också för att lagar inte efterlevs. 2020 blev barnkonventionen lag i Sverige. Det här temat handlar om barns och ungas generella rättigheter och arbetet för att förstärka dessa.

Uppgift 1 barnkonventionen.

Enligt barnkonventionen har varje barn rätt till utbildning, social trygghet och skälig levnadsstandard.

Det kan vara lite svårt för alla elever att förstå allt i barnkonventionen. Uppmana gärna eleverna att skumläsa Unicefs kortversion som finns som kopieringsunderlag på sid 11 och kanske också dela upp artiklarna mellan sig i fråga 2.

Sitt i grupper om tre. Diskutera tillsammans:

1. Man räknas som barn tills man är 18 år. Vilka rättigheter tycker ni att barn bör ha? Försök komma på minst 10 saker som ska vara självklara för alla barn på jorden.
2. Läs nu igenom barnkonventionen. Jämför med de rättigheter ni listat i punkt 1. Var det några skillnader? Likheter? Var det något ni inte hade tänkt på? Är det något som ni tycker saknas i barnkonventionen?
3. Vilka rättigheter tror ni är svårast att leva upp till? För vilka länder? I vilka sammanhang?

Uppgift 2 Charader

Klipp isär de 46 artiklarna i barnkonventionen och lägg dem i en skål. Låt en elev börja att dra en av artiklarna och visa den som en charad. Den som först gissar rätt får dra nästa och visa upp en charad om den artikeln osv. Eller så låter du alla dra en varsin artikel och visa upp sin artikel som en charad i tur och ordning. För att göra det lite lättare kan eleverna ha barnkonventionen framför sig så de vet vad det finns att välja på.

Uppgift 3 Kärlek

Titta tillsammans på programmet *Kärlek* ur serien *Unga Jordlingar*. Programmet utgår från artikel 13 i barnkonventionen ”Varje barn har rätt till yttrandefrihet, att tänka, tycka och uttrycka sina känslor”.

Sitt i grupper om tre. Diskutera tillsammans:

- Vad är kärlek?
- Vilka exempel ger de olika personerna?
- Vad är kärlek för dig?
- Har du varit kär någon gång?
- Vad är bra/dåligt/svårt/lätt med kärlek?

Avsluta arbetet med att låta eleverna rita en varsin teckning på temat kärlek.

Uppgift 4 Drömmar

Titta tillsammans på programmet *Drömmar* ur serien *Unga Jordlingar*. Programmet utgår från artikel 6 i barnkonventionen ”Varje barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling”

Sitt i grupper om tre. Diskutera tillsammans:

- Vad drömmer de olika personerna i filmen om?
- Vad drömmer du om?

Avsluta arbetet med att låta eleverna skriva en kort berättelse om vad de drömmer om.

Uppgift 5 Vänskap

Titta tillsammans på programmet *Vänskap* ur serien *Unga Jordlingar*. Programmet utgår från artikel 31 i barnkonventionen ”Varje barn har rätt till lek, vila och fritid”.

Sitt i grupper om tre. Diskutera tillsammans:

- Vad är viktigt med vänskap för personerna i filmen?
- Vad är viktigt med vänskap för dig?
- Hur ska en bra vän vara tycker du?

Avsluta arbetet med att låta eleverna skriva en lista över vad som är viktigt med hur en bra vän ska vara.

Uppgift 6 Tankar om livet

Titta tillsammans på programmet *Tankar om livet* ur serien *Unga Jordlingar*. Programmet utgår från artikel 12 i barnkonventionen ”Varje barn har rätt att säga sin mening och få den respekterad”

Sitt i grupper om tre. Diskutera tillsammans:

- Vilka tankar om livet och vad som är viktigt kommer fram från personerna i filmen?
- Hur skiljer de sig åt? Vad kan det bero på tror du?
- Vad har du för tankar om livet?
- Vad vill du säga din mening om?

Avsluta arbetet med att låta eleverna skriva ett inlägg till en tidning om något som de vill säga sin mening om.

Kopieringsunderlag barnkonventionen

Det här underlaget är Unicefs kortversion. Läs gärna mer på deras hemsida.

1. Ett barn är varje människa under 18 år.
2. Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
3. Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
4. Staten ska vidta alla lämpliga åtgärder för att genomföra konventionen. När det gäller barnets ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter ska staten utnyttja det yttersta av sina resurser. Där så behövs, ska man samarbeta internationellt.
5. Barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare har huvudansvaret för barnets uppfostran och utveckling och ska vägleda barnet då han/hon utövar sina rättigheter.
6. Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
7. Varje barn har rätt till ett namn och en nationalitet. Barnet har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vilka föräldrarna är och bli omvårdad av dem.
8. Varje barn har rätt att behålla sin identitet.
9. Ett barn ska inte skiljas från föräldrarna mot deras vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som är skilt från föräldrarna har rätt att träffa dem regelbundet.
10. Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas på ett positivt, humant och snabbt sätt.
11. Staten ska bekämpa olovligt bortförande och kvarhållande av barn i utlandet.
12. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.
- 13-15. Varje barns rätt till yttrandefrihet, tankefrihet, religionsfrihet och föreningsfrihet ska respekteras.
16. Varje barns rätt till privatliv ska respekteras.
17. Staten ska ta ansvar för massmediers roll när det gäller varje barns tillgång till information.
18. Båda föräldrarna har gemensamt ansvar för barnets uppfostran och utveckling.
19. Varje barn har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld, övergrepp, vanvård eller utnyttjan de av föräldrar eller annan som har hand om barnet.
20. Ett barn som berövats sin familjemiljö har rätt till alternativt omvårdnad.
21. Vid adoption ska staten säkerställa att barnets bästa främst beaktas.
22. Ett flyktingbarn har rätt till skydd och hjälp.
23. Ett barn med funktionshinder har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som möjliggör ett aktivt deltagande i samhället.
24. Varje barn har rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas.
25. Staten ska göra regelbunden översyn av situationen för ett barn som är omhändertaget av myndigheterna.
26. Varje barn har rätt till social trygghet.
27. Varje barn har rätt till skälig levnadsstandard.
28. Varje barn har rätt till utbildning. Grundskolan ska vara gratis.
29. Undervisningen ska syfta till att utveckla barnets fulla möjligheter och respekt för mänskliga rättigheter.
30. Ett barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbe-folkning har rätt till sitt språk, sin kultur och religion.
31. Varje barn har rätt till lek, vila och fritid.
32. Varje barn har rätt att skyddas mot ekonomiskt utnyttjande och arbete som skadar barnet eller hindrar hans/ hennes skolgång.
33. Varje barn har rätt att skyddas mot droger.
34. Varje barn har rätt att skyddas mot sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.
35. Staten ska bekämpa handel med barn.
36. Varje barn ska skyddas mot alla former av utnyttjande.
37. Inget barn får utsättas för tortyr, annan grym behandling eller bestraffning eller dödsstraff. Frihetsberövande av ett barn ska ske i enlighet med lag och får endast användas som en sista utväg och för kortast lämpliga tid.
38. Inget barn får användas som soldat.
39. Ett barn som utsatts för övergrepp eller utnyttjande har rätt till rehabilitering och social återanpassning.
40. Ett barn som är anklagat för brott eller blivit dömt för en straffbar handling har rätt att behandlas respektfullt och rättssäkert.
41. Om det finns bestämmelser som går längre än innehållet i barnkonventionen, gäller de bestämmelserna istället.
42. Staten ska göra konventionens innehåll känt bland vuxna och barn.
- 43-45. FN:s kommitté för barnets rättigheter övervakar och granskar att staterna följer barnkonventionen genom en särskild rapporteringsprocess.
46. En stat blir bunden av barnkonventionen genom att ratificera den.

Barns rätt till hälsa

Enligt barnkonventionens artikel 24 har varje barn rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas. Det här temat handlar om alla barns oinskränkta rätt till att må bra.

Uppgift 1 barnkonventionen artikel 24

Diskutera innehållet i artikel 24: Varje barns rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas. Ta hjälp av kopieringsunderlaget barnkonventionen på sidan 11.

1. Vad krävs för att kunna ha en god hälsa? Vilka andra artiklar i barnkonventionen behöver också uppfyllas för att uppnå alla barns rätt till en god hälsa? Förklara.
2. Vad kan det finnas för svårigheter med att uppnå delen att alla barn har rätt till sjukvård? Ge exempel.
3. Vad kan det finnas för traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa och borde avskaffas? Ge exempel.

Uppgift 2 Coronapandemin

Många barn i världen bor i flyktingläger, tillfälliga bostäder i slummen och på gatan. Brist på sjukvård, rent vatten och sanitet gör att sjukdomar sprids extremt snabbt. De barn som redan lever i utsatthet kan därför drabbas väldigt hårt när områdena där de bor i nås av coronaviruset.

Se filmen från UNHCR tillsammans **"Sverige för UNHCR - Coronavirus 2019"** och diskutera:

1. Hur arbetar UNHCR för att förhindra smittspridningen i flyktingläger?
2. Vad är viktigt att tänka på?
3. Vad behöver åtgärdas?
4. Riskerar människor på flykt att bli utsatta för diskriminering på grund av coronapandemin? Hur?

Uppgift 3 Mohammad i Afghanistan

Läs den här texten högt för eleverna.

Mohammad funderar länge innan han svarar.

– Real Madrid tror jag... nej förresten, han ändrar sig snabbt: Barcelona är mitt favoritlag!

Mohammad Sangar är 10 år och hemma brukar han titta på fotboll på tv med sin pappa.

Mohammad går sitt andra år på Svenska Afghanistankommitténs skola i Mazar för barn med olika typer av funktionsnedsättningar.

Mohammad har kraftigt nedsatt hörsel och när hans föräldrar hörde talas om skolan tog de honom hit.

– Det är som om allting öppnat sig. Innan jag började här, när jag var hemma, kände jag mig alltid väldigt ensam.

Han är tyst en stund och tillägger sedan allvarligt:

– Jag har fått se hur det går till i en skola och hur jag ska uppföra mig och vara med andra barn.

Mohammad skruvar lite på sig i stolen, men så bryter han upp i ett leende igen.

– Jag lärde mig också teckenspråket snabbt och tog direkt reda på a-l-l-t jag kunde om frukter och djur.

Sport har de har senaste två åren kommit att bli det roligaste Mohammad vet. Efter skolan spelar han ofta fotboll med klasskompisarna och när han får frågan om favoritämne blir svaret ungefär likadant:

– Torsdagar är bästa dagen för då åker vi alla på skolan på sportutflykt.

En lärare som hjälper till med teckentolknningen för intervjun med Mohammad fyller i att det verkligen rör alla, lärare som elever tillsammans.

– Min favorit är när vi är på Skateistan, skrattar Mohammad, och förklarar att det är en stor skatepark där mängder av barn och ungdomar träffas också under helger och på ledig tid.

Sista frågan handlar om framtiden, kanske vill Mohammed bli fotbollsproffs? Nej, kommer det bestämt.

– När jag blir stor vill jag bli lärare på skolan precis som min magister.

Prata om följande frågor tillsammans:

1. Beskriv hur Mohammads liv har blivit bättre sedan han har fått börja i skolan.
2. På vilka sätt mår Mohammad bättre nu? Varför?
3. Vad tycker Mohammad om mest i skolan?
4. Vad drömmer Mohammad om?
5. Ta reda på mer om SAK – Svenska Afghankommittén, deras arbete med specialklasser och för att barn med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter som alla andra.

varldensbarn.se/afghanistan

Barns rätt till skola

Enligt barnkonventionens artikel 28 har varje barn rätt till utbildning och grundskolan ska vara gratis för alla barn i hela världen. Undervisningen ska dessutom syfta till att utveckla alla barns fulla möjligheter och utveckla deras respekt för mänskliga rättigheter. Det här temat handlar om alla barns rätt till kunskap och utveckling.

Uppgift 1 Längtan efter skolan

Titta på programmet *Längtan efter skolan* tillsammans.

Prata om följande frågor:

1. Cidra och hennes familj bor i ett flyktingläger i Grekland. Hur kom de dit?
2. Hur länge sedan är det som Cidra gick i skolan?
3. Varför tycker hon att de måste få gå i skolan nu?
4. Hur kom Arwa till Grekland från Aleppo? Varför är hon glad, men också ledsen? Fundera på

hur det kan vara så att man är glad och ledsen på samma gång.

5. Vad har hon för framtidsdrömmar?
6. Selma kommer också från Aleppo i Syrien. Hur har hennes skolgång sett ut? Vad saknar hon från den?
7. Vad kommer att hända henne nu? Varför?
8. Vilka artiklar i barnkonventionen tycker ni kränks för Cidra, Arwa och Selma?

Uppgift 2 Viggo

Titta på programmet *Viggo* tillsammans. Berätta att även i Sverige så kränks barn på olika sätt.

Prata om följande frågor:

1. Vem är Costel? Varför får han inte gå i skolan?
2. Hur går det sedan för Costel? Varför blev det så?
3. Vilka delar av barnkonventionen kränks för Costel?
4. Costel är från Rumänien och hans familj är i Sverige för att be om pengar och mat.

Har du stött på människor som ber om hjälp, kanske utanför affären eller tågstationen? Hur känns det att möta dem? Varför tror du att de är här?

Uppgift 3 Marmad

Läs den här texten högt för eleverna

Marmad är 13 år, men var bara sex år gammal när han tvingades fly. Han kommer ihåg vad som hände, men det är jobbigt att berätta.

– Det var mycket bråk och konflikter, säger han. Soldaterna sa att vi måste lämna vår by, men vi ville inte. Då satte de eld på byn och vi var tvungna att fly. Jag var fruktansvärt rädd. Jag förstod inte vad som hände. Som tur var kunde hela familjen få plats i samma båt, till och med Marmads mormor. Många andra familjer splittrades i kaoset. I två dagar reste de innan de kom fram till den Rohingya-by som ligger på samma ö där de bor nu. De stannade tillfälligt i byn några månader innan de förvisades till flyktinglägret, men situationen var väldigt svår. De hade nästan ingenting och det dröjde innan hjälpen utifrån började komma. Under tiden blev Marmads pappa sjuk och dog.

Som äldsta son i familjen får Marmad ta ett stort ansvar, men har ändå fått fortsätta gå i skolan. Det är ovanligt, många barn måste sluta långt tidigare för att hjälpa till hemma. Kanske har Marmads lärare övertygat hans mamma om att han ska få gå kvar, eftersom han är så duktig i skolan? Dessutom är han ju kille. I Marmads överfulla klassrum finns nästan inga tjejer alls.

Marmad älskar i alla fall skolan, kanske för att han tycker att hans lärare är så bra.

– Allt han berättar om är så intressant. Jag vill bli som honom. Jag vill också bli lärare. Jag vill läsa vidare och få ett jobb och en lön, så att jag kan hjälpa min familj, säger han.

Prata om följande frågor tillsammans:

1. Vad betyder det att få gå i skolan för Marmad?
2. Varför är det fler killar än tjejer i Marmads skola?
3. Varför får Marmad ta ett större ansvar för familjen som kille?
4. Ta reda på mer om rohingyernas situation i Myanmar. Vad är det som har hänt? Hur är det i Myanmar idag? (Myanmar hette tidigare Burma.)

Fundera vidare:

5. Idag är det nästan 60 miljoner barn som inte får gå i skolan. Vad händer om barn inte får gå i skolan? För individen, byn, samhället? För landet och globalt?
6. Och tvärtom - vad kan det innebära att någon får ordentlig utbildning och bra jobb och lön?
7. Man brukar säga att skolan kan skydda barn från olika hot. Vilka hot kan du komma på? (Här kan du som lärare ge ledtrådar: barnarbete, våld i hemmet, att inte giftas bort som barn.)

Uppgift 4 Flickors rätt till skola

Titta på programmet *Flickors rätt till skola* tillsammans.

Prata om följande frågor:

1. Vad gjorde flickorna i Afghanistan innan de fick gå i skolan?
2. Vad berättar Saleha och de andra barnen i filmen att de får lära sig i skolan?
3. Vilka skillnader och likheter kan ni se mellan deras skola/klassrum och er? Gör två punktlistor tillsammans i klassen - en med skillnader och en med likheter.
4. Vad har Saleha för framtidsdrömmar? Vad vill hon göra när hon blir stor? Varför drömmer hon om just det?
5. Om Saleha hade haft samma dröm och bott i Sverige hur hade hennes utbildningsväg sett ut då? Ta reda på vad som krävs i Sverige för att kunna göra det som Saleha drömmer om.

Uppgift 5 Livet på stranden

Titta på programmet *Livet på stranden* tillsammans.

Prata om följande frågor:

1. Hur ser Javeds hem- och familjeförhållanden ut?
2. Hur bor han? Vad äter han? Vad har han för kläder?
3. Vad drömmer Javed om? Vilken är hans passion?
4. Varför kräver hans surflärare att Javed ska återvända till skolan, tror ni?
5. Vilka utmaningar stöter han på? Vad lär han sig?
6. Hur går det med Javeds drömmar?
7. Vad tycker ni var starkast i berättelsen om Javed? Vad minns ni mest?
8. Vilka likheter och skillnader kan ni se med era egna liv och era drömmar?
9. Vilka artiklar i barnkonventionen tycker ni kränks för Javed?

Uppgift 6 Kan utbildning rädda liv?

Lyssna på programmet *Kan utbildning rädda liv?* tillsammans.

Prata om följande frågor:

1. Beskriv en dag för Rohan i flyktinglägret. Hur ser hennes liv och framtid ut?
2. Berätta om Dilyar och vad som har hänt honom. Varför har Dilyar inte fått gå i skolan i flyktinglägret?
3. Vad är Rädda Barnen för något? Vad sysslar de med?
4. Hur förändrar skolan ett barns möjligheter?
5. Kan skolan rädda liv? Ge exempel!

Barns rätt till trygghet

Enligt artikel 26 i barnkonventionen har alla barn rätt till trygghet. Det här temat handlar om barns rätt att känna sig säkra och trygga och att inte behöva känna rädsla eller osäkerhet i någon del av livet.

Uppgift 1 Barnens flykt

Låt eleverna lyssna på varsitt avsnitt i serien *Barnens flykt*. Det finns nio program i serien. Försök se till att åtminstone någon lyssnar på vardera avsnitt i serien. De kan gärna lyssna på mobilen, en läsplatta eller dator. Uppmana alla att använda hörlurar om de har, så att de inte stör varandra.

Sätt eleverna i tvärgrupper där alla har lyssnat på olika avsnitt. Prata om programserien i grupperna utifrån följande frågor:

1. Berätta för varandra om det program ni lyssnat på. Vem handlar programmet om? Var kommer hen ifrån? Hur kom hen till Sverige? Vilka färdsätt använde hen? Hur stora risker var det? Hur lever hen idag?
2. Innan barnen i radioserien kom till Sverige bodde några av dem i flyktingläger. Ofta bor man då i tält. Fundera över hur det kan vara att bo många i ett tält under lång tid. Vad är jobbigast? Vad skulle man sakna mest? Vad måste man ordna för att det ska fungera?
3. Vad skulle ni ta med er om ni måste fly och bara fick ta med er en väska med tio saker i? Skriv ner dessa tio saker. Stryk sedan fem av dem som du inte längre orkar bära. Vilka saker har du kvar? Varför just dem? Vad skulle ni sakna mest hemifrån?

Uppgift 2 Unga flyktingar

Här kan ni arbeta med en annan UR-serie på samma sätt och med samma frågor som i uppgift 1. Låt eleverna titta på varsitt avsnitt i serien *Unga flyktingar*. Det finns fem program i serien. Dessa program är kortare, så om ni väljer att arbeta med den här serien kanske eleverna kan lyssna på flera avsnitt var.

Uppgift 3 Poonams nya liv

Titta på programmet *Poonams nya liv* tillsammans.

Repetera och samtala

1. Beskriv en dag i Poonams liv. Vad gör hon en vanlig dag?
2. Hur ser Poonams hem- och familjeförhållanden ut?
3. Hur bor hon? Vad äter hon? Vad har hon för kläder?
4. Vad drömmer Poonam om? Vilken är hennes passion?
5. Vilka utmaningar stöter hon på? Vad lär hon sig?
6. Hur går det med Poonams drömmar?
7. Vad tycker ni var starkast i berättelsen om Poonam? Vad minns ni mest?
8. Är Poonam trygg? Vad tycker ni? Varför/varför inte?
9. Vilka likheter och skillnader kan ni se med era egna liv och era drömmar?

Ta reda på mer

10. Beskriv Nepal som land. Ni kan till exempel ta upp huvudstad, folkmängd, språk, religion, valuta, natur, klimat, vegetation, näringsliv, befolkningens livsvillkor etc.
11. Hur är barnens situation i Nepal? Ni kan till exempel beskriva skolgång, levnadsstandard, möjligheter till fritid, hemförhållanden etc. Utgå gärna ifrån barnkonventionen och beskriv hur Nepal lever upp till den. Är det någon del de inte lever upp till?

Uppgift 4 Samson i Kenya

Titta på programmet *Samson i Kenya* tillsammans.

Diskutera:

1. Beskriv en dag i Samsons liv.
2. Har han en trygg väg till skolan? Varför/varför inte?
3. Lever Samson ett tryggt liv tycker ni? På vilka sätt? Vad skulle kunna göra det tryggare?
4. Vad drömmer Samson om?

Ta reda på mer

5. Ta reda på mer om terrorattentatet i Westgate-gallerian. Vad hände? Vilka låg bakom attentatet? Hur gick det?

Uppgift 5 När det värsta händer

Titta på Världens Barns film *När monsunen kommer* från Kambodja tillsammans. Den finns på varldensbarn.se/skola

Diskutera:

1. På vilka sätt påverkar klimatförändringarna Kambodja? Vilka blir konsekvenserna?
2. På vilka sätt blir livet otryggt för människorna i Kambodja?
3. Vad hände med Fasira?
4. Vilka trygga platser finns det enligt barnen i filmen? Varför är just de platserna trygga?

5. Klimatförändringarna påverkar människornas vardag och trygghet. Vem/vilka behöver göra något för att situationen inte ska förvärras? Vad behöver göras? Ge flera exempel på förändringar som behöver göras såväl på lokal och regional som på global nivå. Använd gärna exempel från filmen.
6. På vilka sätt förbereder sig eleverna för att vara trygga om en naturkatastrof skulle inträffa? Vad behöver de tänka på på kort sikt och på lång sikt?
7. Vilka är era trygga platser?

Avsluta arbetet med att rita egna bilder utifrån temat "min trygga plats".

Vad kan du göra?

Det här temat vill få deltagarna att känna att deras insats spelar roll. Alla kan vara med och göra världen bättre! Alla är en del av vår värld och allas handlingar, stora som små, spelar roll.

Uppgift 1

Arbeta tre och tre. Det finns många exempel på lyckade bistandsprojekt som gör världen bättre på olika sätt. Låt eleverna läsa mer om några av dem på varldensbarn.se:

1. Välj varsitt av bistandsprojekten hos Världens Barn och läs mer om det. Under fliken Hit går pengarna/projekt hittar ni många olika projekt. Där finns också korta filmer som berättar ännu mer.
2. Berätta för varandra om projektet. Vad är målet med projektet? Hur länge har det pågått?
3. Vilket projekt skulle ni helst vilja delta i? Varför då?

Uppgift 2

Det finns många barn i Sverige som engagerar sig för att samla in pengar till Världens Barn. Till exempel Laila, Sabrine och Sabah i Göteborg eller eleverna på Strömsnässkolan. Låt eleverna ta reda på mer om dem. Läs de två artiklarna om dem på varldensbarn.se/nyheter. Artikeln om eleverna på Strömsnässkolan heter "De springer för världen" och den om Laila, Sabrine och Sabah har rubriken "Våga vara kreativ".

1. Berätta om Laila, Sabrine och Sabah. Vad har de gjort och hur har det gått? Varför har de engagerat sig för Världens Barn och vad är deras bästa tips?
2. Har ni exempel på när ni gjort något för någon annan - någon ni kanske inte ens känner? Vad gjorde ni då och hur kändes det?
3. Vad har eleverna på Strömsnässkolan genomfört? Vad får ni för tankar eller idéer när ni läser om dem?

Ett känt uttryck är "Ingen kan göra allt, men alla kan göra något." Det har använts av många olika företag och personer. Vissa människor kan ensamma påverka väldigt mycket, till exempel Malala och Greta.

1. Men vad kan ni göra? Var och en av er? Hur skulle ni kunna och vilja göra skillnad?
2. Försök komma på flera förslag som känns möjliga och lockande.

Uppgift 3

Det finns många olika sätt att samla in pengar! Ett bra exempel är Världens Barns insamlingsaktivitet Spring! Den kan du läsa mer om på varldensbarn.se/skola. Nedan får ni tips på hur ni kan arbeta med ett eget projekt i klassen eller gruppen.

Låt grupperna skriva en projektplan:

- Vart ska pengarna gå och varför? Utgå från de projekt som finns på Världens Barns hemsida.
- Hur mycket ska ni ha som mål att samla in?
- Vad ska ni göra för att samla in pengar?
- Finns det något som skulle kunna gå fel? Hur ska ni göra för att undvika det?
- När ska projektet göras?
- Berätta för varandra om era projekt.
- Be åhörarna om feedback. Är det något ni inte har tänkt på som vore bra att få med? Kan det bli ännu bättre? Hur?

Låt eleverna genomföra projektet som ett eget arbete, antingen på fritiden om det är okej för föräldrarna, eller som temadag eller liknande i skolan.

Det är viktigt att eleverna får arbeta med sitt projekt under en sammanhållen tid, så att det inte blir hattigt där uppstart och avslut av lektioner tar allt för mycket tid. Låt insamlingsperioden ta cirka två veckor totalt.

Ni kan också låta klassen rösta mellan de olika förslag som grupperna tagit fram. Det vinnande förslaget arbetar hela klassen med tillsammans.

När projekten är genomförda så kan grupperna utvärdera sina projekt utifrån rubrikerna i projektplanen ovan. Gick det som de trodde och planerade?

Gör nu en tipslista tillsammans utifrån de erfarenheter de olika grupperna gjort. Vad kan det vara bra att tänka på till nästa gång ni genomför något liknande? Skriv listan i punktform och gör en snygg layout. Dela gärna tipslistan med andra.

Kopplingar till Lgr11

Det finns förstås mycket stöd för att arbeta med ojämlikhet och mänskliga rättigheter i Lgr11.

I kapitlet om skolans värdegrund står det att utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Eleverna ska även få kunskap om Agenda 2030.

Skolans mål är att ”varje elev ska kunna göra medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter, respekterar andra människors egenvärde, tar avstånd från förtryck och kränkande behandling och medverkar till att hjälpa andra människor. Att eleverna kan leva sig in i och förstå andra människors situation och utvecklar en vilja att handla också med deras bästa inför ögonen.” (Lgr11, kap 2, Normer och värden.)

All undervisning ska genomsyras av fyra perspektiv; ett historiskt, ett etiskt, ett internationellt och ett miljöperspektiv. Att arbeta med barnfattigdom och barns utsatthet uppfyller alla dessa perspektiv och de är beaktade i det här materialet. Barns livsvillkor i världen är ett tema som man väl kan arbeta ämnesövergripande med, men det ligger kanske allra närmast ämnena samhällskunskap och geografi.

GEOGRAFI, åk 4-6

Syfte:

Genom undervisningen i ämnet geografi ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- analysera hur naturens egna processer och människors verksamheter formar och förändrar livsmiljöer i olika delar av världen,
- utforska och analysera samspel mellan människa, samhälle och natur i olika delar av världen,
- göra geografiska analyser av omvärlden och värdera resultaten med hjälp av kartor och andra geografiska källor, teorier, metoder och tekniker,
- värdera lösningar på olika miljö- och utvecklingsfrågor utifrån överväganden kring etik och hållbar utveckling.

Centralt innehåll:

- hur val och prioriteringar i vardagen kan påverka miljön och bidra till en hållbar utveckling.
- ojämlika levnadsvillkor i världen, till exempel olika tillgång till utbildning, hälsovård och naturresurser samt några bakomliggande orsaker till detta.
- Enskilda människors och organisationers arbete för att förbättra människors levnadsvillkor.

SAMHÄLLSKUNSKAP, åk 4-6

Syfte:

Genom undervisningen i ämnet samhällskunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv,
- uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv,
- reflektera över mänskliga rättigheter samt demokratiska värden, principer, arbetssätt och beslutsprocesser.

Centralt innehåll:

- Sociala skyddsnät för barn i olika livssituationer, i skolan och i samhället.
- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.
- Ekonomiska villkor för barn i Sverige och i olika delar av världen. Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.